

timpinați de preotul local Iosif Micu și de mai mulți fruntași din Feldióra, în a căroră societate merserăm pe jos până la școala românească. La porța școlii se afla un frumos arc de triumf cu inscripțiunea: „Bine ați venit!”. Când ôspeții, în frunte cu membrii din comitet, ajunseră aici, poporul adunat la școală spre întâmpinare erupse în strigăte de „să trăescă”, er corul plugarilor români din Feldióra salută pe ôspeți printr'un frumos cântec de binevenire. D-l paroh al Feldiôrei Iosif Micu ținu apoi un scurt, d-er bine simțit discurs, la care răspunse, în cuvinte căldurose, d-l director gimnasial Virgil Onițiu, mulțămind în numele membrilor din comitet. Vorbirile amândurora fură urmate de animate urări de „să trăescă”.

Ôspeții vizitară apoi școala, care e un edificiu de petrá frumos, cu trei despărțeminte pentru trei învățatori.

Cătră 8 ore urmă serviciul divin, oficiat de d-nii preoți Măgheruşanu dela Măgheruş și Broju dela Dêrste. Biserica era înțesată de popor și de ôspeți, cari toți, câți sosiseră până în acel timp, luară parte la serviciul divin. Ni-au plăcut mult cântările liturgice, executate de corul mixt al plugarilor, care face mare onóre Românilor din Feldióra. Predica ocazională a ținut'o d-l Dr. Ios. Blaga, membru în comitet, care vorbi despre ținta spre desăvârșire a omului și despre iubirea, fără de care nu este posibilă o asociere. Urmă servirea paras-tasului și pomenirea răposaților presidenți ai Asociațiunei, er la urmă d-l Axente Severu făcu apel la popor, ca să ia și el parte la adunare.

După serviciul divin poporul se împărăștia apoi pe acasă; membrii comitetului și parte mare din ôspeți fură invitați la dejun de cătră d-l paroh Micu.

Ședința abia s'a putut începe cătră orele 12. Sala cea mare dela otelul comunal era plină de popor, printre care, afară de ôspeții din Brașov, mai mulți preoți și învățatori de prin comunele vecine, câteva d-omne, domnișore și un număr însemnat de țerance. Autoritatea administrativă era reprezentată prin d-l protopretor Fr. Pildner.

Membrii comitetului, cari la intrarea în sală au fost întâmpinați cu strigări de „să trăescă”, s'au prezentat toți, afară de d-l director al despărțemintului V. Voina, care fiind împedecat, a însărcinat cu conducerea adunării pe d-l director gimnasial și membru în comitet V. Onițiu. D-sa deschise adunarea printr'o frumoasă vorbire, în care esplică poporului scopul și însemnătatea Asociațiunei. Se ceti apoi raportul comitetului prin d-l secretar Dr. Ios. Blaga, din care însemnăm următoarele:

Pentru a deștepta interesul recerut față de Asociațiune, membrii comitetului au hotărît să impartă între sine comunele de pe întreg teritoriul despărțemintului,

scăldată în sânge se svircoala în patul său de roze. Glonțul îi trecuse prin inimă. Încă o detunătură și Capidschibaschi cădu și el mort.

În sală apărú Beilul Abdulach, care porunci, ca pe femei să le cöse în saci, er sclavii să fiă omoriți. O luptă pe mörte, pe viață începú între sclavi, femei și maurii chinuitori: țipete, sânge, omoruri, — un adevărat iad de răsbunare.

Intorcându-se spre Larossossinier, Beilul dișe: „Giarul îl țin pe urmă. 'L voui fierbe în oleu și încă la un foc domol”.

Abia roști însă aceste cuvinte și deodată se oprí surprins: „Pe Profetul! strigă el, tu ești Francesul, care m'la făcut odată bine!”

Larossossinier, întrebat, cum de-a ajuns aici, istorisi totul cu de-amăruntul. Beilul, recunoscător pentru binefacerea primită, îl liberă, d-er pentru ca în viitor să-și p-erdă pofta de-a mai intra în Serai, porunci să-i găurască amândouă urechile și să-i pună clopoțele. Așa s'a și făcut. Larossossinier eși din Serai cu clopoțele la urechi.

Toma dela câmp.

având fiă-care să m-ergă prin comunele r-nduite conducerii sale și să înființeze agenturi comunale ale Asociațiunei.

S'a înființat în urma ac-esta agenturi comunale în Bod, Sânpetru, Feldióra, Presmer, Herman, Zizin, Târlungeni, Măgheruş, Rîșnov, Codlea, Dêrste, Turcheș, Bacifal-âu, Cernat, Satlung. Total în 16 comune. Brașovul s'a împărțit în 5 agenturi: una dintre acestea este pentru Brașov-cetate, constatătore din d-nii: Gr. Maior, N. Ciurcu, Alexă Moldovan și Teod. Spuderoa; alta pentru Brașovul-vechiu constatătore din d-nii: G. Puiu, Fl. Șoneriu, I. Balea și I. Moldoveanu. Alte trei agenturi sunt pentru suburbiul Șcheiu.

Unele dintre aceste agenturi au și început a funcționa, introducând colectarea de taxe anuale de câte 1—10 cr. de fiă-care suflet românesc, fără deosebire de sex ori etate. În acest scop li-s'au împărțit unora dintre agenturi nisce condicute, cari pe pagina primă conțin câteva indicațiuni cu privire la drepturile membrilor și la modul cum sunt a-se colecta taxele de 1—10 cr. S'a distins Agentura din Herman, constatătore din d-nii: Al. Dogariu, preot ca președinte, Ión Toma inv. ca actuar, Silvestru Bêrsan și G. Velican ca asesori. Procedura acestei agenturi este în tôte privințele exemplară; în condică sunt introduse tôte suflitele din comună, e atât de corectă, încât p-ote servi chiar ca o statistică din cele mai esacte. S'au colectat aici, dela 832 suflete à 1—5 cr. 9 fl. 68 cr. plus alți 4 fl. ca taxe dela 4 membri cu vot decisiv ai despărțemintului, — total 13 fl. 68 cr.

Cu aceeași esactitate și conștientitate a colectat taxele de membri Agentura din Feldióra, constatătore din d-nii: Ios. Micu, preot ca președinte, Ștefan Taus inv. ca actuar, Achim Constandin și I. Micu asesori. Aici s'au colectat cu adunarea taxelor de câte 1—10 cr. 11 fl. 41 cr., plus alți 12 fl. dela 12 membri cu vot decisiv ai despărțemintului, — total 23 fl. 41 cr. Observăm, că între bravii Români din Feldióra s'a făcut o ocașinea adunării de eri încă și o altă colectă pentru Asociațiune, deosebită. Ambele condicute, în cari sunt introduși membrii din aceste comune, pot servi ca model de esactitate și conștientitate, pentru ceea ce raportul le și exprimă specială recunoștință.

Nu mai puțin conșentios a lucrat Agentura din Brașov-cetate și cea din Zizin. Înregistrarea în condicute și aici s'a făcut esact, d-er colectarea taxelor pro 1895 înocă nu s'a complectat din cauză, că în Zizin o parte mare din locuitori, cari își agonisesc peste vară pânea în România, încă nu s'au reintors acasă, er în Brașov-cetate agentura s'a constituit numai în țilele din urmă. Cu tôte astea până acum s'au încasat și predat comitetului: din Brașov-cetate (unde se află cu domiciliul numai vre-o 350 suflete românești) 20 fl. 80 cr., ca taxe à 1—10 cr., er din Zizin, care e una din cele mai mici comune de pe teritoriul despărțemintului, s'au colectat dela 129 suflete 1 fl. 29 cr. plus 1 fl. dela un membru cu vot decisiv, — total 2 fl. 29 cr.

Astfel aceste patru Agenturi, cari sunt între cele mai mici, au colectat și predat comitetului peste 60 fl.

Tendința comitetului este de-ocamdată să îndestrese comunele cu bibliotecí populare bune. Prima bibliotecă, constatătore din cărți alese, legate și aședate într'un dulap anume făcut, o va primi comuna Feldióra.

Comitetul a luat m-ăsuri pentru elaborarea unui Regulament, care va cuprinde instrucțiuni cu privire la modul de lucrare al Agenturilor și la manipularea bibliotecelor.

De acest despărțemint se țin, afară de orașul Brașov, 24 comune. Membri sunt cu totul 65, dintre cari 2 fundatori, 9 pe viață, 46 ordinari cu taxe de câte 5 fl. și 8 ajutatori. Pentru adunarea de eri s'au mai însinuat ca membri ajutatori plătind tacsă de câte 5 fl. d-l I. Iliescu inv. în Codlea și biserica română gr. or. din Codlea, er d-nii din Rêșnov: I. Teculescu, G. Ilie, I. Ôțelea și Andrei Stănicel s'au însinuat ca membri ajutatori plătind tacsă de câte 2 fl. Alți membri însinuați în șe-

dința de eri îi vom aduce în numărul de Duminecă.

Din raportul cassei, cetit prin d-l secretar A. Vlaicu, am aflat, că dela 8 Ianuarie până la 4 Noemvre c. au intrat 323 fl. 4 cr., esiri 220 fl. 60 cr., dintre cari 206 fl. s'au trimis la comitetul central. Din restul de 102 fl. 44 cr. mai sunt a-se trimite comitetului central 35 fl. ca taxe dela 7 membri. Averea despărțemintului e adeocă 67 fl. 44 cr. — mai mult cu 40 cr. ca în anul precedent.

După cetirea acestor raporturi s'a ales o comisiune pentru studiarea raportului comitetului și alta pentru înscrierea membrilor, după cari ședința s'a suspendat pentru 5 minute.

Asupra celor urmate după redeschid-ere, vom raporta mâne.

Adunarea s'a închis la 3 ore p. m. După adunare a urmat banchetul, er s-era concertul bine succes al corului plugarilor și petrecerea cu dans, care a fost t-ort-animată.

Evenimentele din Orient.

Țiarele oficiale turcesci publică chiă-marea la arme a mai multor batali-âne de armată din corpurile 4 și 5 de armată și delegarea espresă a mai multor generali, cari se ia tôte m-ăsuri pentru suprimarea mișcărilor revoluționare din provinciile revoltate.

În provinciile Zeitun și Marasch Armeni r-esculați au atacat satele Terfach și Bitschli, au jefuit, omorít, și au aprins casele. În Hamschi și Arabkir s'au întâmplat nou-é ciocniri. Locuitorii s'au refugiat, care înc-ătr'o, și pe acolo începe a-se lăți f-ometea. Satul musulman Kouxtel a fost aprins de insurgenți și a ars de tot, locuitorii parte au fost omoriți, parte s'au refugiat. Împrejurul orașului Alexandretta s'au întâmplat mai multe măcelăriri de creștini, și înc-ă în fața armatei turcesci, care nu outéză să intervină.

Hotărîrea puterilor europene de-a procede solidar în fața evenimentelor din Turcia a produs o ad-encă impresiune în Yldiz-Kiosk. Ministrul de esterne turcesco declară ambasad-oriilor străini, că se vor lua din partea Turciei tôte m-ăsuri necesare pentru liniștirea spiritelor. Ministrul de rebel desv-olta o mare activitate, și reprezentanții puterilor străine speră, căi va succeda a suprima cu ajutorul miliției regulate, revoluția.

Flotele puterilor europene s'au concentrat în marea egeică, și se dișe, că probabil vor ocupa Smyrna, Salonichi, Alexandretta și Beirut și vor sequestra venitele de v-ami ale acestor porturi.

Austro-Ungaria a trimis sub comanda contra-admiralului Carol Seemann de Trenenwart în apele levantine o escadră, constatătore din v-aporele de rebel: „Elisabeta”, „Tegethoff”, „Dunăre” și „Meteor”. Afară de acestea se află staționate v-aporele „Sebenico” în Smyrna și „Tauris” în Constantinopol.

Correspondentul din Roma al țiarului „Berliner Tageblatt” avú o convorbire cu ministrul-președinte italian Crispi asupra cestiunei orientale. Crispi declară, că resol-varea pacifică a crizei depinde dela Sul-tanul. Nicí o putere nu se g-ândește la o acțiune izolată; tôte voiesc susținerea păcei.

Țiarul oficios bulgar „Progrès” dișe cu privire la o eventuală intervențiune a Europei în Turcia, următoarele: „Noi Bulgarii trebuie să st-ăm gata, de-a lua parte activă la intervențiune, de-ôrece avem drept la o mare parte din Turcia europeană”.

Din Atena se anunță, că Franția și Rusia au recomandat guvernului grecesc cea mai mare precauțiune și i-au declarat, că nu-i sprijinesc dorința de a-se produce în apele turcesci o demonstrațiune maritimă.

Papa a primit alaltăeri în audiență pe delegatul apostolic din Armenia, Alt-mayer, care a mers la Roma, ca să raporteze asupra stărilor din provinciile armenesci.

Din Belgrad se anunță, că ambasad-orul rusesc din Constantinopol, Nelidof ar fi provocat pe Patriarcul armenesc să luere întru acolo, ca Armenii să înceteze din partea lor cu tôte provocațiunile. În cercurile diplomatice se discută asupra acestui fapt, și se afirmă, că Rusia nu ar fi mulțămită cu încercăturile de pe peninsula balcanică.

Dieta ungară.

— Desbaterea bugetului —
Ședința dela 13 Noemvre.

Várady Károly: Renunță la criticarea bugetului în special. Se ocupă însă am-ănunțit cu falsificarea listelor electorale, în-cru, ce cor-espunde pe deplin intențiunilor ministrului-președinte. Ministrul de interne a comis o călcare de datoriă prin ordina-țiunea sa dată în afacerea pregătirii listelor electorale. Vorbitorul arată cu date t-ort-clare, în ce chip organele guvernului au falsificat aceste liste, luând de basă apar-ținerea său neapartținerea cutărui alegător la partida guvernului. Sunt cercuri electorale, unde acest ne mai pomenit abus s'a esercitat c'o uimitóre impertinență, așa că numărul alegătorilor a scăcut cu câte 100, 200, 300, 400, până chiar la 800 de aleg-ători. Un alt abus nu mai puțin revoltător s'a comis prin aceea, că organele guver-nului au introdus în liste o mulțime de pers-âne, cari n'au dreptul de alegere, se înțelege, că sub condițiunea de-a vota, pen-tru candidați guvernamentali. Nu primesc bugetul.

Ugron Gábor: Își începe discursul prin esplicarea parlamentarismului. În state cu drepturi cetățenesci lupta vieții parla-mentare pune în fruntea guvernului pe cei mai tari, mai capabili și mai morali. În Ungaria ac-esta ar fi îndoit necesar, de-ôrece situația ei diferă mult de a altor state. Ungaria nu este nevoită să se apere nu-mai în contra certelor și turburărilor in-terne, contra influenței statelor străine, ci și în contra influenței soților săi aliați. Un-garia nu trăesce o viață deosebită, ale că-rei unice directive sunt legile, cari singure arată calea, pe care ea trebuie să purcedă și să se conducă. Ungaria trăesce cu Aus-tria într'o complicațiune de stat, în urma căreia influența austriacă are tot-d-una teren deschis, acest teren 'i se susține și aț- în legile n-ostre și el se mărește tot mai mult prin slăbiciunea guvernelor. Avem un guvern din bărbați mediocrii, în fruntea căruia stă un om, despre a cărui onesti-tate individuală nimeni nu se p-ote îndoi, d-er care nu e n-ăscut pentru guvernare atât în virtutea calificățiunei, a ceroului de vedere și a studiilor, cât și din punct de vedere al rezultatelor, ce a obținut până acum. Și acest guvern e pus în fruntea Ungariei tocmai în nisce momente, când suntem în ajutorul pactului cu Austria, care stabilesc interesele n-ostre pe decenii în-tregi.

Oratorul este convins, că ministrul președinte posedă încrederea tuturor fa-ctorilor din Austria și din Viena, de-ôrece lor le trebuie astfel de bărbat în fruntea guvernului, care să facă, ca Ungaria să fiă aservită intereselor austriace și s'o facă in-capabilă de luptă contra dorințelor, preten-siunilor și atacurilor Austriei.

Guvernele pactului din 67 nu pot apăra nicí basa acestui pact; o-aci ce dovedesc evenimentele din Agram, decă nu aceea, că în Croația se vestesc și propun cu to-tul alte concepte despre dreptul public? Ist-oria Ungariei se falsifică în catedre și în institute, cari stau sub inspecțiunea guver-nului și a organelor lui. D-er ore on. cam-eră nu cetesce t-ort-adeose-ori următoreea frasă: „Ț-erile Coronei St.-lui Stefan”? Ce însemneză ac-esta, decă nu o circumscriere a Ungariei, care cuprinde în sine ideia unei federațiuni? Decă cineva cetesce tit-lul mai lung al regelui maghiar, află, că el este și Mare-Voevod al Voivodinei s-er-besci. Ce caută în titlul regelui constitu-țional al Ungariei titlul, care a fost luat din epoca absolutismului și al tendințelor de-a subjuga și îmbucătăți Ungaria? (D-er în Transilvania ce caută procedura de presă

austriacă de pe timpul absolutismului, jubileu Ugroun? Trad.)

Spune apoi, că un guvern, care nu folosește instituțiile țării pentru interesele acesteia, ci exclusiv în interesul partidului său, acela nu poate aștepta dela opoziția să-i voteze bugetul. Un astfel de buget nu este al statului, al națiunii, ci e bugetul unei mari arendașii... Ne pregătim de mileniu și *fisonomia țării date în arenda* arată, că și esoposia milenară este arendată. În comitate avem pe fișpanii cu familiile lor, cu coteriile lor. Aceștia sunt trimiși, ca să organizeze partidă pentru guvern. Fișpanul ia pe rând comunele, caută cine e mai puternic în ele, pândesce, care ce interes are, ce vanități cultivă, ca cu atât mai ușor să-l poți folosi la alegeri ca instrument pentru partida guvernului. Se plâng apoi aici cu față hipocrită, că acum nici în comitat nu mai este guvernare autonomă. Cum ar fi, când ei cu tot felul de venin al corupțiunii au stîrpit toate acele elemente și organisme, cari ar fi putut da viața autonomiei municipale? Principiul: o mână spală pe alta, se trage ca un fir roșu prin totă țera, și acest principiu ar pute fi șters numai prin o opinie publică puternică. Dăr este îngrijit, ca o astfel de opinie publică să nu se desvôle. Insași presa, una dintre garanția constituționalismului, este supusă corupțiunii. Cu condee plătite, cu diare subvenționate vestesc nu numai de aici din capitală, ci și din toate unghiurile provinciei gloria guvernului, josnicia bărbatilor din opoziția și calomniează și glorifică după cum e plata. C'un astfel de public esarendat corump opinia publică a țării și fac imposibil, ca viața constituțională să fi purificată de mâna tare a opiniei publice.

Ugroun vorbi apoi despre fusiune. Dacă cei ce vor să susțină pactul vor fusiona, cum propune Szapary, atunci trebuie să fi îngrijit de un alt guvern și de o altă politică, care să valideze drepturile națiunii garantate în pact. Dacă însă această s'a dovedit imposibil, atunci Apponyi și partida lui bine să cumpănescă, că sunt incapabili de guvernare, s'o rupă dără cu baza dela 67, să se alăture la națiune, care pe umerii ei îi va duce la victorie. În fine așterne un proiect de rezoluțiune, prin care cere, ca camera să enunțe, că nu primesce preliminarul de buget pe 1896.

Ioan Zelenyák (partida poporală): Nu se ocupă mai pe larg cu bugetul, reflectează însă la următoarea enunțatiune a comisiei pentru finanțe: aspirațiunile individuale pe cât se poate să se restrângă. Aceasta, dize vorbitorul, e o expresiune compatibilă unei epoce, când guvernarea e curat *geșeft* (Strigăte: Nici un ministru nu este de față! Aduceți un ministru!) Urmarea seestei politice de *geșeft* este exploatarea țării. Tulumbele lui Tarnoczy se impun comunelor, pentru-că el a confiscat drepturile poporului. Nu votează bugetul unui guvern, care tiude la stîrpirea partidului poporal, care nu face nimic pentru înflorirea statului național, și care ostenește într' un *asuprirea libertății poporului*.

Procesul studenților croați.

Cea din urma și cea mai sgomotată și de pertractata în procesul studenților croați, acușai pentru arderea stégului maghiar, a fost Vinerea trecută, 15 Nov.

Era adunat un mare public ascultător, dintre care majoritatea era reprezentată prin dame, și încă prin damele cele mai alese din societatea croată.

Pertractarea sa început cu continuarea vorbirilor de apărare. Președintele aprópe în fiș-care moment intrerupea pe vorbitor, cu observarea, că *prea mult politisază*. Pe unul dintre ei, pe Dr. Potocsy, îl pedepsi președintele cu 20, fl. deoarece nu voi să se supună poruncilor acestuia.

Procurorul Kraljević în replică *negă*, că incidental cu stégul ar fi avut caracter politic, căci atunci s'ar fi arangiat în alt mod demonstrațiunile. Accentuază că Maghiarilor trebuie să li-se dea satisfacțiune pen-

tru ofensa suferită. Dize, că îl dóre, că studenții croați n'au mers la Budapesta, când i-au invitat colegii maghiari.

La cuvintele din urmă ale procurorului toți acușaii săriră de pe bance, începură a fuera și a striga: „*Cu trădători și cu denunciați nu stăm de vorbă!*” Urmă apoi un sgomot atât de mare, încât procurorul nu-și mai pută continua vorbirea. Președintele ordonă gendarmilor să conducă afară pe unul dintre studenți, care făcea mai mare sgomot. Atunci se născu un vifor nespus. Tribunalul se retrase, și după o scurtă consultare hotărî, ca *toți studenții acușai să fiă eschiși* dela continuarea pertractării și să fiă scoși din sală.

Când apoi președintele provocă pe apărătorul Derencsi să-și începă vorbirea la care se insinuase, apărătorul *Maaura protestă contra celor întemplete, și însoțit de alți trei apărători părăsi sala*. Președintele își rezervă dreptul, ca pentru această să aducă asupra lor sentință judecătorească.

Pertractarea se fini la 2 óre d. a. Alaltăeri, Sâmbătă, la 2 óre d. a. tribunalul pronunță următoarea sentință: *Patru dintre acușai sunt achitați, ceilalți 49 însă sunt declarați vinovați*. Acușaiilor nu li-se permite să fiă de față la pronunțarea sentinței. Prim-acușatul *Radici e osândit la 6 luni temniță grea, Dörwald, Balaskó, și Vidrici la câte 5 luni, Ioan și Vladimír Frank la câte 4 luni, toți ceilalți la câte 3 și 2 luni temniță grea*. Studenții sunt osândiți și la purtarea speseilor procesuale.

Cu osasiunea publicării sentinței, s'au luat măsurî estra-ordinare de asigurare. *Două companii de milițiă au fost dislocate în edificiul tribunalului, și întreg aparatul de polițiă stetea gata pentru ori-ce eventualitate*.

SCIRILE DILEI.

BCU Cluj - Central University Library Cluj

Dela curtea română. Alaltăeri s'au implinit 27 de ani dela căsătoria M. Sale Regelui cu M. Sa Regina. Numeroșe telegrame de felicitări au fost trimise din totă țera la Sinaia.

Principesa Ghica, soția ambasadurului român din Viena, după cum anunță diarele de acolo, călărind Vinerea trecută printr'o aleă de a orașului, calul se spăriă și principesa cădú de pe cal. Rămânând însă acățată de tărniță, calul o tiri după sine câte-va secunde, și numai cu mare greu o putură mântui căl-va ómeni, cari fiind în apropiare îi săriră într'ajutor. Principesa a suferit din norocire numai contuziuni mai ușore.

Nou director al spitalului de ochi din Brașov. Directorul de până acum al spitalului de ochi din loc, d-l Dr. Iosif Frabritius s'a cerut dela ministrul de interne dimisionarea din acest post, care i-sa și incuviințat pe lângă recunoștința pentru serviciile sale zelóse în timp de 24 ani, cât a stat în fruntea spitalului. Următor al neobositului doctor la spitalul din loc a fost numit d-l Dr. Augustin Fabritius.

Alegere de notar. Ni-se scrie din Bihor: După mórtea nu de mult întemplată a neóșului Ungur Neubauer Ștefan fost uotar în Curățele, s'a ținut în această comună (Curățele) în 28 Octomvrie a. c. alegere de notar. De acest notariat se țin 6 comune *curat românesci* cu o populațiune de mai bine de 3330 suflete, între cari afară de lipitorile satului, nu se află nici un suflet străin. Au concurat doi Români și un Ungur; unul dintre Români n'a fost candidat, celalalt a fost silit a-și retrage petițiã pentru-că așa au pretins „interesele patriei” și est mod fú ales Ungurul Biro Adam. — meritul solgabirului Ales. Beliczey. — y.

Condamnarea unui deputat german. D-l Liebknecht, deputat german, șeful so-

cialiștilor, a fost condamnat la 4 luni de închisóre pentru lesa-majestate, comisă în discursul său de deschidere a ultimului congres socialist la Breslau.

Reuniunea de patinat din Brașov. În adunarea generală a reuniunii de patinat din loc, ținută Joia trecută, s'a hotărît să se susțină prețurile din anul trecut, sperându-se la un deosebit sprijin din partea publicului. Biletele pentru sezonul de érnă se pot căpéta de astăzi în oolo, dela controlorul reuniunii în noul edificiu al reuniunii, ridicat în promenada de sus. Bilete pentru membri său abonenți costă 3 fl. Membri noi, anunțați prin óre-care membru vechiu, plătesc încă o taxă de înscriere de 2 fl., ér abonenții, numai de 1 fl. Abonenții din anul trecut se fac atenți, că după 5 Decemvrie c. trebuie să plătesca și o taxă de întârziare de 50 cr. Biletele pentru copii sub 15 ani costă 2 fl., pentru copii membrilor 1 fl., ér pentru străini 1 fl. 50, aceste din urmă însă au valoarea numai timp de 14 zile. Cu deosebire se recomandă bilete pentru privitori cu 1 fl. 50 cr., cari îndreptățesc la petrecere în salele încălțite, la ascultarea muzicii și la participarea la toate festivitățile.

Cultura tutunului în România. Direcțiunea Monopolurilor statului român face cunoscut, că pentru anul 1896 admite a se face pe comptul regiei, cultură de tutun pe o întindere de 6000 hectare. Prețurile cu care regia va plăti tutunurile indigene din recolta anului 1896 sunt publicate în avis oficial.

România agricolă.

X. Țeranii și telerășii.

Țeranii la noi se împart după modul lor de câștig și starea materială în țerani fruntași cu pozițiune materială independentă, mijloceși și codași, lucrători la proprietate. În serviciile și la munca proprietății — la proprietar său arendaș — găsesc numai pe cei sêraci, ori scăpătați prin a lor vină, său un accident óre-care; nu tineretul — flăcăii și fetele din sat, — cari se mergă la proprietar, să-și facă acolo educațiunea în gospodăria mare și sistematică, și să-și agonisescă ceva capital până se căsătoresc și-și pot întemeia un menagiu și economiă proprie. Nu, nimic din toate aceste, ci aci îi găsesc pe toți, se dize, dela Vlădică și până la opincă, dela preot și primar până la cel din urmă locuitor din sat, lucrând la proprietate și făcând clacă, dând dijmă etc., căci dacă nu pentru alte, cel puțin vitele au trebuit să le învoescă la pășune la arendaș și proprietar. Ne-având nici unul din ei pământ suficient de cultură, trebuie să ia și pământ de cultură în parte dela arendaș, și să-i dea cât cere el.

Invoelile ce le-am găsit pentru pământ pe diferite moșii sunt: din 3:1, 5:2, 1:1, apoi reșfeturile: la câte 4 pogóne luate în dijmă, țeranul să facă un pogon pe sêma proprietății dat gata, apoi 1, 2—3 zile cu carul, un transport de produse până la gară ori schela cea mai de-aprópe, care variază între 20—50 klm. distanță.

Invoelile pentru vite sunt între 10—15—20 lei pentru vita mare, și 2—5 lei de óie dela St. George până la St. Dumitru, ér după St. Dumitru și pân' la St. George trebuie făcute alte invoiri. Afară de aceste mai vine după părechia de boi anumită cantitate de muncă — trasporturi apoi obicinuitele plocóne: atâtea óuă, pui de găină; unt, limba porcului etc. La alții mai vin zile de clacă pentru adăpătóre și adăpatul vitelor, pentru trecerea pe moșii etc.

Când munca se face în bani — alte sunt prețurile invoite mai în-

inte din iernă, său pentru datorii, și altele sunt prețurile curente, ce se plătesc comptant, îndată după munca făcută. De prețurile curente beneficiază mai mult lucrătorii ambulanti străini, decât cei stabili pe moșii; aceștia lucrază mai mult pentru stingerea datoriilor vechi, cari se transmit din an în an, său pentru de a-le hranei pentru ei și pentru vite, ce au luat în decursul ernei etc.

(Va urma.)

Telegr. specială a „Gaz. Trans.”

Nășud, 18 Noemvrie. *La alegeri partidul național a suferit înfrângere pe toate terenurile.*

Sciri telegrafice.

Constantinopol, 18 Noemvrie. Mobilizare se face pretutindenî cu incetul. Se crede, că guvernul turcesc se va sforța a suprima răscolă în Armenia.

Sofia, 18 Noemvrie. Princesa o născut un prinț, căruia i-se va da numele Ciril. Bucuriă mare.

DIVERSE.

Un obiect interesant. Nu de mult se făcu de vânzare în Roma vestmântul, pe care l'a purtat fiica regelui Francisc I, în acea și când a însoțit ea pe împératul frances *Napoleon I*, la altar. Său mai bine dize, vorba este aci numai despre „rochia” miresei, căci talia s'a pierdut. Rochia este de „tull” alb și cusută cu flori albe de mêtase și e un cap-de-operă a unei cusături artificiale. Acestă haină a avut o sôrte estraordinară. *Maria Louisa* o dărui garde damei sale în Parma, *Theresia Congieri*. Acestă o făcu dar madonei de Castelnelfo, într'un sătuleț la Fontevivo în Parma ca mulțamită pentru însănătoșarea sa din un morb greu. În biserica această haina numai la festivități mari se putea vedé, ca așternut pe masa altarului său ca îmbrăcământ pe statua Madonei. Clerului din Castelnelfo i s'au făcut mai de multe-ori mari oferte în bani, și totuși el numai atunci s'a despărțit de această proprietate scumpă, când fiind într'o crisă mare de bani în anul 1888, se oferî o cumpărătóre în persóna unei contese din Italia. Acestă contesă este persóna, care după ce 7 ani s'a bucurat de proprietatea ei, acum voiesce să vândă vestmântul. Museul austriac pentru artă și industriă, care a fost înscințat din Roma despre împrejurarea, că vestmântul e de vândut, s'a hotărît că, după-ce vestmântul a fost esaminat despre frumșeța sa, să fiă pus în o esoposia de obiecte istorice, ce va fi la începutul anului viitor în Viena.

Literatură.

A apărut în editura librăriei Carol Müller. *Un an de luptă*, de A. Vlăduța 248 pagini prețul Lei 2.50. Apoi din Biblioteca pentru toți Nr. 22: *Xavier de Maistre*, „*Călătoria împrejurul odăei mele*” unul din opurile cele mai vestite ale literaturii francesce. Volumul viitor al Bibliotecii pentru toți cuprinde: *Ioan Popovici-Bănățeanu*: „*Din viața meseriașilor*”. Novele ale unui talentat scriitor bănățean și unul din numerele cele mai frumoșe și interesante ale Bibliotecii pentru toți.

În Institutul de editură *Ralian* și *Ignat Samitca* din Craiova a apărut o frumoșă colecțiune de posii, intitulată: *Din anii tineri*, de *Virgiliu N. Cisman*. Prețul 1 leu 50 b.

În tipografia „A. Mureșianu” din Brașov a apărut: *Povestiri economice despre grădinărit, economie câmpului, vierit și pădurit*, de *Ioan Georgescu*. O carte fórte folositoare pentru plugari, scrisă în stil ușor de priceput. Cartea are 136 pag. și costă 25 cr. De vânzare la tipografia A. Mureșianu în Brașov, și la librăria d-lui Nicolae Ciurcu, Brașov.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Noemvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	120.95
Renta de corone ung. 4%	98.05
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	123.—
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.25
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	119.50
Bonuri rurale ungare 4%	96.50
Bonuri rurale croate-slavone.	—.—
Imprum. ung. cu premii	153.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	140.—
Renta de hartie austr.	99 15
Renta de argint austr.	99.40
Renta de aur austr.	120.55
Losuri din 1860	149.75
Acții de ale Băncei austro-ungară.	1018.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	437.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	374.—
Napoleondori.	9.61
Mărci imperiale germane	58.95
Londou vista	120.75
Paris vista	47.92 1/2
Rente de corone austr. 4%	100.45
Note italiene.	44.70

Cursul pietei Brașov.

Din 16 Noemvre 1895.

Bancnote rom. Camp.	9.52	Vënd.	9.54
Argint român. Cump.	9.46	Vënd.	9.50
Napoleon-d'ori Cump.	9.58	Vënd.	9.61
Galbeni Cump.	5.65	Vënd.	5.70
Ruble rusești Cump.	128. 1/2	Vënd.	—.—
Lire turcești Cump.	10.78	Vënd.	—.—
Mărci germane Cump.	58.70	Vënd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

Numere singuratică din „Gazeta Transilvaniei” à 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu.

Sz. 4122—1895 szlgb.

Pályázati hirdetmény.

Fogaras vármegye törösvári járáshoz bekebelezet Simon, Alsó Moecs, Felső-Moecs, Fundata, Sirnea, Peștera și Magura községekből álló Felső-Törösvári körjegyzőség elnevezés alatt s Törösvártt a központi épületben való székhelyel elhalálozás folytán üresedésbe jött körjegyzői állomás betöltésére ezennel pályázat kiíratik.

Felhivatnak tehát mind azok, kik ezen évi 400 frt. pénzbeni fizetés, szabad lakás a központi épületben, 92 frt. utazási és 116 frt. irodai általánnyal, 5614 lélek számú népességtől, a szabályrendelet szerinti mellék jövedelemmel és az állami anyakönyvek vezetéseért évi 60 frt. tiszteletdíjjal javadalmazott állomást elnyerni ohajtják, hogy az 1883. évi I t. cz. 6. §-ban körülírt kellékeket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványaikat folyó évi **December hó 1-ső** napjáig bezárolag annál s inkább adják be, mivel a későbbben érkező kérvények figyelembe vétettni nem fognak. A román nyelvnek alapos tudása okvetetlen szükséges és azt okmányokkal igazolandó.

A választás folyó évi **December hó 4-én d. e. 10 órakor** a Felső-Törösvári körjegyzőség irodájában fog megtartatni.

Törösvártt, 1895. évi November hó 1-én.

A járási főszolgabíró:

Dr. Benedek,
főszolgabíró.

8329,—3

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Tr. accelerat: — óre — m. diminéta.
Trenul de persóne: 8 óre diminéta.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela București la Brașov:

Trenul accel.: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după améđi.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: — óre — minute séra.

3. Dela Zărnești la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 óre 36 min. diminéta.
Trenul mixt: 1 óra 29 min. după am.
Trenul mixt: 0 óre — min. séra.

4. Dela Ch.-Oșorhei la Brașov.

Trenul de pers.: 8 óre 15 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óra 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Brașov*)

Trenul de persóne 7 óre 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Brașov.

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéta.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: — óre — min. séra.

2. Dela Brașov la București:

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: — óre — m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de améđi.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Brașov la Zărnești. (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 8 óre 35 min. diminéta.
" " 4 " 55 m. după am.
Trenul mixt: 0 óre — min. séra.

4. Dela Brașov la Ch.-Oșorhei.

Trenul de persóne: 3 óre 1 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul de pers.: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Brașov la Sinaia*)

Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Acest tren circulă numai Joia, Dumineca și la sârbători.

Nr. 14513—1895.

Concurs.

Se escrie concurs asupra următoarelor posturi, cari au de a-se ocupa la acest magistrat cu 1 Ianuarie 1896, și anume:

1) Postul de concipist 600 fl. salariu și 100 fl. banii de locuință, anualminte;

2) Eventualminte postul de practicant de concept: 500 fl. salariu și 100 fl. banii de locuință, anualminte;

3) Postul unui protocolist la protocolul de exhibite 500 fl. salariu și 100 fl. banii de locuință, anualminte;

4) Postul unui cancelist: 500 fl. salariu și 100 fl. banii de locuință, anualminte.

Reflectanții asupra postului de concipist și al celui al practicantului în concept au să documenteze absolvarea studiilor juridice cu obligamentul, ca în decursul unui an să documenteze tot-odată, că au de pus cu succes examenul de stat politic. Reflectanții asupra postului de protocolist, precum și aceia asupra postului de cancelist au de a-și documenta purtarea lor morală nepătată, studiile și cunoșcerea acelor 3 limbi ale patriei, în special însă a limbei germane și maghiare în vorbire și scris.

Petițiunile sunt de a-se ascerne acestui magistrat până în 2 Decembrie a. c. la 12 ore la prânz.

Brașov, 11 Noemvre 1895.

837,1—3

Magistratul orașenesc.

Sz. 3703—1895 szlgb.

Orvosi pályázat.

A törösvári járásban rendszeresített körorvosi állomás betöltésére ezennel pályázat hirdettetik következő javadalmak mellett.

1. Évi 600 frt. fizetés;

2. Évi 200 frt. utiatalány;

3. Ingyen lakás a törösvári egyesített községek központi épületeiben;

4. Hat (6) öl tűzifa a törösvári községtől;

5. Minden orvosi consultaciokért az orvosi irodában legalább 50 kr. díj; külső látogatásokért a fuvarozás mellett minden fél napra 1 frt. díj, egész napon pedig 2 frt. az illető betegetől; a szegények számára ezen díjnak fele az illető község rovatal;

6. A közigazgatási vagy bírósági hatóságoktól kapott kiküldetésekért törvényszabtaí díjak;

7. Mig Törösváron rendszeresített gyógyszerár nem létezik, a körorvos házi patikát tart;

8. Minthogy a körorvos a netán szükségesnek mutaközó korházat az évről évre még inkább szaparodó törösvári climaticus tüdőkö, kezelésével illetőleg felügyeletével, lesz megbizva, ezekkel kapcsolatos orvosi jövedelmek annak működésének eredményétől számithatók.

Felhivatnak pályázni kívánó orvos úrak, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványaikat folyó évi **December hó 1-ig** nyujtsák be a törösvári főszolgabíróhoz (u. p. Törösvár).

Pályázoknak bebizonyítania kell, hogy a román nyelvet tökéletesen birják.

A választási nap folyó évi **December hó 4-én d. e. 10 órára** tüzetik ki és megtartatni fog Törösvártt a szolgabírói irodában.

Törösvártt, 1895. évi November hó 1-én.

A járási főszolgabíró:

Dr. Benedek,
főszolgabíró.

828,3—3

Antreprise de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 4. Colțul Tergulii boilor.

Recomandă on. publică la casuri de mörte, aședământul său de înmormântare bogat și sortat în cari tóte obiectele, atâtú sorteile mai de rândú, câtú și cele mai fine, se pot cãpãta **cu prețuri ieftine.**

Comisiune și **depu de sieriuri de metalú** ce se potú incheide hermetice, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriã a tuturorú **sieriurilor de lemnú, de metalú și imitațiuni de metalú și de lemnú de stejaru.**

Depou de **cununi** pentru monumente și plantici cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmurã**, care **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai**, precum și unú **carú funebru** vëndetú pentru **copii**, precum și cioclii.

Comande întregi se escutã **promptú și ieftinú**, iau asupra-mi și **transporturi de morți în străinatate.**

In fine recomandú și biroulú meu mijlocitorú procedândú cu cunoscuta-mi soliditate.

La casuri de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

14—*

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Prețulú abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni . . . . . 3 fl. —
Pe șese luni . . . . . 6 fl. —
Pe unú anú . . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinatate:

Pe trei luni . . . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . . . 20 fr.
Pe unú anú . . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anú . . . . . 2 fl. —
Pe șese luni . . . . . 1 fl. —
Pe trei luni . . . . . 50 cr.

Pentru România și străinatate:

Pe anú . . . . . 8 franci.
Pe șese luni . . . . . 4 franci.
Pe trei luni . . . . . 2 franci.

Abonamentele se facú mai ușorú și mai repede prin mandate postale.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”